

Overweging 25 mei 2014

Veerkrachtige getuigen van hoop

Lezingen: Jesaja 41, 17-20; 1Petrus 3, 8-18; Johannes 16, 16-24.

In de evangelielezing van vandaag kijken we weer even terug op de gebeurtenissen voor Pasen, die van belang zijn voor de interpretatie van hetgeen na Pasen met de leerlingen gebeurt.

In het Johannesevangelie neemt Jezus afscheid van zijn leerlingen met de bemoedigende woorden dat zij Hem na een korte tijd weer zouden zien. Hij zegt daarmee dat zijn heengaan tijdelijk is. De eerste generatie van de leerlingen heeft dit opgevat als een spoedige wederkomst van Jezus. De verwachting dat de messiaanse tijd in Jezus was gekomen en ook door zou breken heeft plaatsgemaakt voor de hoop dat wat in Jezus is voorgeleefd en onderwezen, spoedig werkelijkheid zou worden in zijn wederkomen. En dan niet als leraar en martelaar, maar als richter en zegevierder. Een wederkomen dat de ogenschijnlijke mislukking van zijn leven door de dood die Hij gestorven is, een echech dat in de opstanding al een omkeer heeft gevonden, eens en voor altijd goed zou maken.

De meeste leerlingen van Jezus leefden in de veronderstelling dat Jezus spoedig zou wederkeren om alles te herstellen. Maar al snel neemt dit geloof een andere vorm aan. De spoedige wederkomst op de manier waarop die leerlingen zich dat dachten, zat er niet in. Zij leerden al snel leven met een uitgestelde betaling, een uitgestelde aflossing van de belofte. Heel simpel gezegd zaten zij met het probleem van een afwezige die aanwezig moest zijn.

Het hele complex van de geboorte, het leven, de dood en opstanding van Jezus, en de wedergeboorte, het getuigenis en het leven van de leerlingen komt in een bijzondere betekenisamenhang te staan. De betekenis van het leven van de leerlingen kan niet los worden gezien van de betekenis van het leven, de dood en de opstanding van Jezus. De leerlingen moesten het geheel opnieuw doordenken in het kader van de verlossende boodschap van Jezus. Waar de aanvankelijke verwachtingen waren teleurgesteld diende nieuwe hoop gevonden te worden. Daarbij wordt het leven van de leerling geplaatst in het perspectief van de wederkomst van Jezus de Messias. Het wordt een leven in zijn Geest, een wachtend gedenken en een voorbereiden. Zo zeggen we het ook in de eucharistie: we stellen het teken van zijn aanwezigheid in ons midden en gedenken zijn dood totdat Hij komt in heerlijkheid. In dit vierend gedenken vindt telkens weer zijn wederkomst in ons midden plaats. De vierende gemeenschap, voor zijn Geest ontvankelijk, vormt als het ware de schoot waarin Hij opnieuw tot leven komt. Dit besef brengt Hem op nieuwe wijze in ons midden. Tegelijk maakt Hij daarmee zijn aanwezigheid afhankelijk van ons, zoals ooit van de ontvankelijkheid van Maria voor de Geest van God.

Daarmee is de vierende, in zijn Naam door de doop verzamelde, gemeenschap de akker waarop de regen valt van het Woord. Het dorre land van ons hart waarin het zaad is geplant dat door het Woord kiemen gaat en vruchtbaar wordt voor de Komende en diens Rijk. In dat beeld zijn wij deel van dat komende rijk, niet als object, maar als subject. Het Rijk komt ons niet alleen tegemoet als objectieve werkelijkheid, maar groeit door ons heen naar zijn voltooiing.

Beeldend wordt die werkelijkheid beschreven in de tekst van Jesaja. Er wordt recht gedaan aan armen en misdeelden. Die nu verkommeren zullen gelaafd worden. Het land zal vrucht dragen en waar de woestenij van onrecht heerst zullen geurige bomen bloeien.

De hand van de Heer zal het bewerken en die hand is de Messias.

In navolging van Hem, is ook het Godsvolk drager van de messiaanse zending. Wanneer de Blijde Boodschap geen weerklank vindt in de harten van mensen staat de Messias machteloos. Netzomin als een voorganger in zijn eentje geloofsgemeenschap kan zijn, kan Christus zonder zijn lichaam. Het Woord, het messiaans ideaal moet incarneren wil het werkelijkheid kunnen worden in onze wereld en zo de structuren van onze wereld vernieuwen.

En laten we niet denken, doordat we het goed hebben, dat onze wereld geen verlossing nodig heeft. Het leven is voor een beperkt deel van de mensheid erg gunstig, maar voor het overgrote deel helemaal niet. Niemand weet precies hoe de problemen van onze wereld opgelost moeten worden en hoe de mensheid kan leren in vrede te leven, maar in ieder geval niet op de wijze waarop we nu met elkaar omgaan. De groei van het koninkrijk van God vraagt een andere wijze van omgaan met elkaar, met onze leefwereld, met eigendom en bezit. Een wijze die haaks lijkt te staan op wat in onze wereld op grote schaal gebruikelijk is.

De Petrusbrief geeft een aantal voorbeelden en aanwijzingen dat duidt op een radicale doorbreking van de kringloop van het kwaad. Eensgezindheid en compassie. Geen lik op stuk, maar liefde stellen tegenover haat en geweld. Zegenen in plaats van kwaadspreken. Eerlijk en oprecht handelen. Eigenlijk allemaal niet zo verschrikkelijk moeilijk. Het gaat erom of je bereid bent de ander te respecteren en zonder geheime agenda met anderen om te gaan. Of we serieus werk willen maken van onze eigen geestelijke groei en de transformatie van de wereld.

Niet omdat we denken daar makkelijk in te slagen. Misschien lukt het ons wel nooit, maar dat is geen reden om het niet te proberen. We doen het niet omwille van het succes, maar omdat we erin geloven. En omdat we ervan overtuigd zijn dat het anders moet kunnen en anders moet. Deze wereld omgekeerd. Gods woord dat niet ijdel klinkt in deze wereld, maar alleen als voltooide werkelijkheid tot Hem terugkeert.

Daar geloven we in en daar hopen we op. Daarom moeten we ook tegenover sceptici en cynici bereid zijn, juist tegenover hen, om rekenschap te geven van onze hoop en van ons geloof. En daarin van ons vertrouwen in het heilspotentieel van onze wereld en van onszelf.

Geloven betekent blijven vasthouden aan het "en toch" als irrationele daad van verzet tegen de overweldigende rationele argumentatie van het gelijk van deze wereld. Het "en toch" als ontmaskering van mooie praatjes die innerlijk niet deugen. Van redeneringen die rekenkundig feitelijk kloppen, maar geen perspectief bieden. Van verklaringen waarom de dingen zijn zoals ze zijn, omdat ze wel makkelijk uitkomen voor wie ze hanteren. Het diep van binnen gevoelde "en toch" tegenover elke rechtvaardiging van wat in wezen onberedeneerbaar als onrechtvaardig aangevoeld wordt.

We hebben naïeve mensen nodig voor Gods toekomst. We hebben mensen nodig die slim genoeg zijn om het "ja maar" van de ratio als eenzijdig en beperkt te kwalificeren.

Wat Jezus in heel zijn leven duidelijk maakt is dat de wijze waarop we naar onze werkelijkheid kijken niet onafwendbaar en onveranderlijk is. Dat de werkelijkheid niet **is**, in alle onveranderlijke massiviteit, maar dat het een kwestie van perspectief is. De werkelijkheid hangt af van de manier waarop je er naar kijkt en deze beleeft. Hij, Jezus, beleeft de werkelijkheid als het domein waarin Gods wil tot uitdrukking wil komen. Dit

geldt nog sterker en duidelijker voor zijn dood. Om dood als leven te kunnen zien en leven als eeuwig en onveranderbaar in Gods liefde geborgen, vraagt om een zeer bijzonder perspectief. Een perspectief dat we op het spoor kunnen komen door te geloven in dat wat in Jezus wordt geopenbaard en geleefd. Dat is iets wat we niet ten volle begrijpen, maar wat aansluit bij ons verlangen naar waarachtig leven. Bij onze behoefte aan hoop en perspectief.

Daarom hebben we dichters, kunstenaars en profeten nodig die het gelijk van de wereld ontmaskeren en de werkelijkheid openen naar de belofte. We hebben dromers nodig die ook de handen uit de mouwen steken en durven handelen. Risico durven nemen, Gebaande paden durven verlaten. Eigenlijk hebben we gewoon gelovigen nodig. Amen.